

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 499/2021-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], advokáta, vykonávajúceho advokáciu ako konateľ obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Lukášom Kysuckým, advokátom, Vojtecha Tvrdého 819/1, Žilina, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Tp 92/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. februára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Tp 92/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov, a zároveň požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 500 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol opatrením okresného súdu z 5. decembra 2017 ustanovený ako obhajca obvinenému v trestnom konaní vedenom Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Žilina, odborom kriminálnej polície pod ČVS: ORP-1429/1-VYS-ZA-2017. Opatrením z 11. decembra 2017 okresný súd zrušil ustanovenie sťažovateľa ako ustanoveného obhajcu.

3. Počas doby výkonu funkcie ustanoveného obhajcu sťažovateľ realizoval úkony v trestnom konaní, za čo mu vznikol proti štátu nárok na odmenu a náhradu hotových výdavkov. Sťažovateľ

podaním z 9. januára 2018 označeným ako „*Vyčíslenie odmeny a náhrady trov obhajoby*“ vyčíslil trovy konania v zmysle § 553 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

4. Sťažovateľ uvádza, že okresný súd ani po vyše troch rokoch nerozhodol o jeho návrhu na nárok na odmenu a náhradu hotových výdavkov vyčíslených podľa vyhlášky, hoci podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku mal v tejto veci rozhodnúť do 30 dní od podania návrhu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka, že okresný súd v napadnutom konaní nerozhodol o jeho návrhu na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov v zákonom ustanovenej lehote, t. j. nerozhodol bez zbytočných prietáhov a v primeranej lehote.

6. Sťažovateľ poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a ústavného súdu, podľa ktorej primeranosť dĺžky konania je potrebné hodnotiť s ohľadom na zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu. Postup súdu v konaní má byť plynulý a má smerovať k rozhodnutiu. Nečinnosť súdu nemožno ospravedlniť nadmernou záťažou konkrétneho sudcu alebo zlym personálnym vybavením súdu.

7. Podľa sťažovateľa v napadnutom konaní dochádza k prietahom, ktoré nie sú spôsobené správaním sťažovateľa a ani skutkovou alebo právnou zložitou prejednávanej veci, čím došlo k porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru.

8. Postupom okresného súdu v napadnutom konaní bola sťažovateľovi spôsobená nemajetková ujma. Vzhľadom na právnú neistotu sťažovateľa v predmetnej veci a porušovanie označených práv, ktoré pretrváva vyše tri roky, považoval za potrebné priznať mu finančné zadost'učinenie, ktoré v uplatnenej výške 500 eur považuje za primerané.

III.

Vyjadrenia okresného súdu

9. Pred predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti ústavný súd vyzval okresný súd podľa § 60 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), aby sa k ústavnej sťažnosti vyjadril. Na výzvu ústavného súdu predseda okresného súdu doručil prípis č. k. 1 SprS 197/2021 zo 14. júna 2021, v ktorom uviedol vyjadrenie sudcu okresného súdu JUDr. Šenkára, ktorý bol v predmetnej právnej veci (ktorej sa týkala obhajoba sťažovateľa) sudcom pre prípravné konanie v konaní sp. zn. 35 Tp 92/2017. Sťažovateľ predmetný návrh na priznanie odmeny podal okresnému súdu 9. januára 2018 vzhľadom na to, že obvinený si zvolil vlastného obhajcu. Sudca pre prípravné konanie uviedol, že „*o takomto návrhu na priznanie odmeny v tom čase nebol okresný súd príslušný, nakoľko išlo o prípravné konanie, v ktorom sudca pre prípravné konanie rozhoduje len o návrhoch.*“. Obžaloba v predmetnej veci bola podaná okresnému súdu 5. apríla 2018 a bola vedená pod sp. zn. 3 T 38/2018. Sudca pre prípravné konanie sa domnieva, že

o návrhu sťažovateľa malo byť rozhodované v tomto konaní, pričom tiež uviedol, že o odmene obhajcu sa „rozhoduje až po právoplatnom skončení veci, nikdy nie... v Tp registri, ale až v registri T...“.

10. Vzhľadom na vyjadrenie sudcu pre prípravné konanie ústavný súd opakovane vyzval okresný súd na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti. V prípise č. k. 1 SprS 197/2021 zo 7. júla 2020 predseda okresného súdu zaslal ústavnému súdu vyjadrenie zákonnej sudkyne vo veci sp. zn. 3 T 38/2018 JUDr. Hrnčiarikovej (ďalej len „zákonná sudkyňa“).

11. Zákonná sudkyňa uviedla, že sťažovateľ bol za obhajcu obvinenému ustanovený podľa § 40 ods. 1 Trestného poriadku opatrením okresného súdu z 5. decembra 2017. Dňa 11. decembra 2017 bola okresnému súdu doručená žiadosť o zrušenie ustanovenia sťažovateľa, keďže obvinený si zvolil vlastného obhajcu. Opatrením okresného súdu z 11. decembra 2017 bolo ustanovenie sťažovateľa ako obhajcu podľa § 40 ods. 5 Trestného poriadku zrušené. Sťažovateľ návrhom z 9. januára 2018 doručeným okresnému súdu 10. januára 2018 vyúčtoval odmenu a náhradu hotových výdavkov. Okresná prokuratúra Žilina (ďalej len „okresná prokuratúra“) podala v danej veci obžalobu 5. apríla 2018. Po odchode pôvodnej zákonnej sudkyne na Krajský súd v Žiline bola 4. júla 2018 predmetná trestná vec sp. zn. 3 T 38/2018 pridelená zákonnej sudkyňi, pričom táto vec bola právoplatne skončená 30. júna 2020.

12. Lustráciou vykonanou 8. júna 2021 v spise sp. zn. 35 Tp 92/2017 bol zistený predmetný návrh sťažovateľa s vyúčtovaním trov obhajoby, „ktoré si však tento vyčíslil k nesprávnej spisovej značke (súd nikdy nerozhoduje o náhradách advokátov v Tp konaní, nakoľko v tomto konaní ani nemá podklady na rozhodnutie) a na nepríslušný orgán, keďže jeho ustanovenie bolo zrušené ešte pred podaním obžaloby...“. Návrh sťažovateľa bol postúpený do súdneho spisu sp. zn. 3 T 38/2018.

13. Zákonná sudkyňa uviedla, že sťažovateľ uplatnil svoj nárok na odmenu a náhradu hotových výdavkov na „orgáne, ktorý nie je príslušný na rozhodnutie o týchto trovách, keďže obhajca bol zrušený v prípravnom konaní...“, poukázala pritom na znenie § 553 ods. 3 tretej vety Trestného poriadku. K zrušeniu ustanovenia sťažovateľa ako obhajcu došlo v prípravnom konaní, t. j. pred podaním obžaloby na súde, v takom prípade „rozhodne o priznaní odmeny a náhrad orgán činný v trestnom konaní alebo súd, ktorý je činný vo veci v čase, kedy došlo k ukončeniu zastupovania. Vyššie citované ustanovenie tak reaguje na pomerne časté prípady, kedy nezriedka došlo k ukončeniu zastupovania ešte v prípravnom konaní, ale advokát musel čakať so svojím oprávneným nárokom až do právoplatného skončenia trestného konania.“.

14. Zákonná sudkyňa napokon poukázala na to, že návrh sťažovateľa jej bol predložený 28. júna 2021, a to spolu s výzvou na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti. Ak by o návrhu mala vedomosť skôr, bezodkladne by ho postúpila okresnej prokuratúre, ktorá bola príslušná o návrhu rozhodnúť. Návrh sťažovateľa bezodkladne po uvedenom zistení, t. j. 1. júla 2021, postúpila na rozhodnutie okresnej prokuratúre.

15. Vyjadrenie okresného súdu zo 7. júla 2021 ústavný súd zaslal sťažovateľovi na vedomie. Do predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti sťažovateľ k tomuto vyjadreniu nezaslal ústavnému súdu žiadne stanovisko (repliku).

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý o jeho návrhu na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov nerozhodol v lehote 30 dní podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku.

17. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru ESĽP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

18. Článok 6 ods. 1 dohovoru možno aplikovať aj na rozhodovanie o trovách konania za predpokladu, že predmetom konania bolo rozhodovanie o občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti trestného obvinenia (porovnaj rozsudky ESĽP vo veciach Robins proti Spojenému kráľovstvu z 23. 9. 1997, Beer proti Rakúsku zo 6. 2. 2001, porovnaj tiež KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 604.). Obdobne aj ústavný súd uviedol, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (m. m. IV. ÚS 604/2018). Aj na konanie o trovách konania sa takto vzťahujú garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. z čl. 48 ods. 2 ústavy, t. j. povinnosť súdu rozhodnúť o trovách konania v primeranej lehote, resp. bez zbytočných prietáhov.

19. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti smerujúcej proti zbytočným prietahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby ten orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

20. V aktuálne prerokúvanom prípade je zjavné, že sťažovateľ bol ustanovený za obhajcu v prípravnom konaní (opatrením okresného súdu z 5. decembra 2017). K zrušeniu ustanovenia sťažovateľa za obhajcu došlo taktiež v štádiu prípravného konania (opatrením okresného súdu z 11. decembra 2017). Sťažovateľ si uplatnil odmenu a náhradu hotových výdavkov návrhom z 9. januára 2018 doručeným okresnému súdu 10. januára 2018, teda v prípravnom konaní, keďže k podaniu obžaloby došlo až 5. apríla 2018. Sťažovateľ svoj návrh podal orgánu (okresnému súdu), ktorý nebol v zmysle § 553 ods. 3 Trestného poriadku príslušný o tomto návrhu rozhodnúť. Nerozhodnutím okresného súdu o návrhu sťažovateľa takto nemohlo dôjsť k porušeniu označeného základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že medzi postupom okresného súdu v napadnutom konaní a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je daná príčinná súvislosť.

21. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

22. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. októbra 2021

Libor Duľa
predseda senátu